

RÓZNE

PREHLAD ČASOPISU SOVIETSKA VEDA — FILOZOFIA, ČÍSLO 4/1954

Číslo obsahuje zásadný úvodník *Po X. sjazde KSČ*, ktorý kriticky, v súhlase s líniou, vytýčenou X. sjazdom strany, posudzuje náplň časopisu a konštatuje, že v minulosti pomálo prispieval k tomu, aby venoval aktuálnym otázkam historického materializmu, a tak málo prispieval k tomu, aby podnecoval našich filozofov k práci nad takými tázkami spoločenského života, ako je zostrovanie triedneho boja, zväzok robotníkov a roľníkov, družba národov, naša národnodemokratická a socialistická revolúcia, úloha ľudových mäs v dejinách v súvislosti s bojom proti kultu osobnosti a iné. Vyvodzuje z tejto skutočnosti dôsledky a stavia si takúto líniu do budúcnosti:

1. filozoficky spracúvať aktuálne témy, vyzdvihnuté sjazdom,
2. uplatňovať dôslednú stranickosť a takú nezmieriteľnosť voči nepriateľským ideológiám, aká sa prejavila na sjazde, keď sa hovorilo o sociáldemokratizme a buržoáznom nacionalizme,
3. rozvinutá kritika a sebakritika v práci.

V dejinách filozofie je tu dvojaká úloha. Na jednej strane — objavovať a materialisticky hodnotiť pokrokové tradície v dejinách českej a slovenskej filozofie a na druhej strane — bojovo vyvracať nepriateľské buržoázne filozofické smery — českú a slovenskú buržoáznu filozofiu, sociológiu, estetiku, etiku. Úvodník kriticky poukazuje i na Filozofický časopis, ktorý rozpracúvaniu aktuálnych otázok historického materializmu vôbec nevenoval pozornosť.

V súhlase s vytýčenou líniou prináša 4. číslo Sovietskej vedy — Filozofie viac prekladov a recenzií, ktoré majú čo povedať k teoretickému osvetľovaniu a praktickému riešeniu závažných politických problémov u nás.

Je tu uverejnený preklad článku C. A. Stepaňana *V. I. Lenin O životnej sile politiky komunistickej strany*. C. A. Stepaňan vychádza z diel V. I. Lenina, hovorí o podstate a zvláštnostiach politiky komunistickej strany a o jej pretvárajúcej úlohe pri utváraní a upevňovaní socialistického zriadenia. V poslednej časti sa zaoberá najdôležitejšími úlohami strany, ktoré určujú obsah procesu dovŕšenia výstavby socialistickej spoločnosti — úlohou zabezpečiť harmonický rozvoj národného hospodárstva na základe prednostného rastu výroby výrobných prostriedkov tým, že sa vytvorí nadbytok spotrebných predmetov. Vytvorením tejto materiálnej základne komunizmu sa zabezpečuje prekonanie základného rozporu medzi ohromne vzrastajúcimi potrebami ľudových mäs a dosiahnutou úrovňou výroby materiálnych a kultúrnych statkov. Neantagonistické rozpory, ktoré vznikajú v komunistickej výstavbe, neriešia sa náhlym zvratom, ale postupne. Komunisticá strana

postupne prekonáva také rozpory, ako rozpor v nepomere medzi tempom rastu obrovského socialistického priemyslu a poľnohospodárstva a prekonávanie jeho zaostávania, rozpory vnútri výrobných síl — medzi rýchlo rastúcou súčasnou technikou a stupňom ovládania tejto techniky, rozpor vo sfére rozdeľovania.

Rovnako aktuálny je i preklad článku G. Glezermana *Správne spojovanie spoločenských a osobných záujmov — nevyhnutná podmienka pre výstavbu komunizmu*. V článku sa rozoberá princíp materiálnej zainteresovanosti, hlavne v poľnohospodárstve.

V tomto čísle je tiež preklad hesla *Ludová demokracia* zo Stručného filozofického slovníka a Jermárova recenzia Sobolevovej práce *Ludová demokracia — nová forma politickej organizácie spoločnosti*.

Aktuálne otázky spájania teórie s praxou a rozpracovanie problémov s tým súvisiacich z hľadiska úloh filozofickej vedy v SSSR prinášajú preklady z *Kommunistu* a *Voprosy filosofii*: *Veda a život* a *Jednota teórie a praxe*.

Z prekladov prináša časopis aj článok A. A. Zvorykina, *O niektorých otázkach dejín techniky*.

Z pôvodných článkov sú to od J. Popelovej *Leninovo poňatie dejín filozofie*, od A. Slejškovej *Učenie I. P. Pavlova a umenie*, od P. Tučného *K významu objavov I. P. Pavlova pre estetiku*. T. Pokora uverejňuje súborný referát *Otázky Číny v časopise Voprosy filosofii* a D. Machovec recenziu knihy F. J. Chaschačicha *Hmota a vedomie*.

Číslo obsahuje aj preklady hesiel Veľkej sovietskej encyklopedie — *N. A. Dobroľubov* a *Immanuel Kant*.

Časopis, ako vidieť z prehľadu, uverejňuje vedľa prekladov zo sovietskych časopisov pôvodné práce, ktoré nadväzujú na sovietske skúsenosti v jednotlivých úsekoch. Chýba však spolupráca slovenských filozofov. Ich pôvodné práce sú v časopise veľmi vzácne, a preto nie sú dostatočným obrazom toho, čo sovietska filozofia pre slovenský rozvoj znamená.

L. Herchlová, pracovníčka ČSI